

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 210-01/15-1/ EPA 550-VII
Ljubljana, 23. junija 2015

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela naslednje

M n e n j e

k Poročilu o delu Policije za 2014

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 55. seji 17. junija 2015 obravnavala Poročilo o delu Policije za 2014, EPA 550 - VII (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Predstavnik Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) in Policije sta predstavila poročilo.

Predstavnik MNZ je izpostavil, da Vlada delo Policije v 2014 ocenjuje kot uspešno, o čemer govorijo vsi statistični podatki, med drugim je delež preiskanih dejanj več kot 51 %, kar je največ v zadnjih 5 letih. V zadnjem letu se pogoji za delo Policije, tako finančni kot kadrovski, niso izboljšali. Težave se pojavljajo pri tehnični opremljenosti (vozni park, komunikacije, informacijska tehnologija, osebna oprema), težava ostaja kadrovski primanjkljaj, saj se je od 2009 število policistov zmanjšalo za 1000. Tako je za notranjost države na razpolago manj kot 6000 policistov na 110 policijskih postajah. Pri tem gre za redno upokojevanje in za poklicno upokojevanje, ki ga večina policistov izkoristi takoj, ko izpolni pogoje. Letna redna fluktuacija je okoli 110 policistov. 2015 so se problemi začeli malenkostno reševati na področju tehnične opremljenosti, Vlada pa je odobrila tudi usposabljanje za 152 policistov. Vendar kadrovskega problema to dolgoročno ne bo rešilo, saj bo v naslednjih letih v pokoj lahko odšlo v povprečju več kot 300 policistov na leto. Policija potrebuje reden letni dotok usposobljenih kadrov. Pri tem še nekaj let ne more računati na prestavitev

policistov s schengenske meje, saj se vstop Hrvaške v ta sistem odmika. MNZ se zaveda, da odlični rezultati Policije niso samoumevni in so odraz visoke stopnje motiviranosti policistov - kljub vsem problemom in preobremenjenosti, zato dobrih rezultatov v prihodnje ne moremo pričakovati, če se materialno-kadrovska situacija v ne uredi. Kakovost dela policistov je visoka, 2014 je bilo manj pritožb na njihovo delo, pri čemer ni bilo odkritih nobenih večjih sistemskih napak. 2015 bo v zakonodajni postopek prišla novela Zakona o organizaciji in delu Policije, ki ne bo predlagala kakšnih novih pooblastil policistom, namenjena bo predvsem implementaciji dogovorov s sindikati.

Predstavniki Policije je izpostavil, da so bile varnostne razmere stabilne in ugodne na vseh področjih, kar kaže tudi statistika. Ustavil se je trend naraščanja stopnje kriminalitete, število kaznivih dejanj je bilo 87.473, kar je manj kot 2013 in je padlo pod 10-letno povprečje. Upadla je tudi kriminaliteta, ki najbolj vpliva na občutek varnosti pri ljudeh, to je ogrožanje premoženja in nasilniška dejanja (tatvine, vlomi). Glede na pomanjkanje kadra je bilo treba skrbno načrtovati organizacijo dela in si postaviti prioritete dela, na kar je vplivala tudi širša varnostna situacija. Policija je na prvo mesto postavila preganjanje gospodarskega kriminala, saj gre za kriminal, ki ogroža socialno varnost ljudi (temeljne pravice delavcev), s strani Policije pa je bil gospodarski kriminal ocenjen kot kategorija, ki ogroža državo. Število kazenskih dejanj na področju gospodarske kriminalitete je naraslo za 2,7 %, ugotovljena škoda pa se je povečala za 133 %. Prometna varnost se še izboljšuje, čeprav je bilo za 5,7 % več kršitev predpisov, je bilo za 16 % manj prometnih nesreč in za skoraj 14 % manj mrtvih (2014 108 mrtvih). Še naprej upadajo kršitve javnega reda in miru, tudi pri družinskem nasilju se število kršitev znižuje, vendar je Policija odredila več prepovedi približevanja. Gre za področja, kjer je stopnja kriminalitete izjemno odvisna od socialne situacije v državi. V začetku 2014 je bilo zaradi groženj s terorizmom v Evropi in na Balkanu treba modificirati varnostne prioritete, vendar je pri nas situacija zelo ugodna. Predstavniki Policije je pohvalil sodelovanje s sosednjimi državami oziroma policijami. Ukrepi preventivne narave so pri nas natančno dodelani, tako da smo celo prehiteli smernice EU. Slovenija je sprejela vodilno vlogo koordinatorja za nekaj projektov na zahodnem Balkanu in v okviru teh projektov se uveljavljajo ukrepi preventivne narave. Večina Evrope se v tem trenutku sooča z močnimi tokovi ilegalnih migrantov, v Sloveniji so številke pri ilegalnih migrantih v upadu. Trenutni migracijski tokovi gredo mimo nas, vendar pa je Policija pripravljena na ukrepanje, saj se to lahko hitro spremeni.

Komisija se je seznanila s poročilom in pohvalila njegovo pripravo. Člani komisije so poudarili, da naj bo poročilo tudi javno objavljeno, tako da se z njim lahko seznanijo tudi državljani, ki tako lahko поблиže spoznajo širino in zahtevnost dela policistov. Komisija je pohvalila opravljeno delo Policije v 2014 in izrazila upanje, da bodo podatki tudi v naslednjem letu podobni.

Komisija se je strinjala, da je prisotnost Policije na terenu za varnost in občutek varnosti občanov izjemno pomembna. Izrazili so podporo projektom Policije na področju preventivnih aktivnosti v lokalnih skupnostih. V lokalnem okolju se kot zelo učinkovite oblike kažejo sodelovanje z redarskimi službami in sodelovanje v sosvetih za preventivo. Občutek varnosti občanov je odvisen od prisotnosti Policije na terenu, na tak način tudi policisti lažje pridobivajo informacije, ko jih potrebujejo. Nekateri člani komisije so opozorili, da bi kazalo v lokalnih okoljih bolj izkoristiti policiste, ki se

upokojijo, pa so morda pripravljene na svojem terenu delovati še naprej na prostovoljni bazi. Gre za posameznike, ki prostor in skupnost poznajo, poznajo tudi težave in potrebe okolja. Policija se zaveda pomena vidnosti na terenu, vendar opozarja, da so najbolj obremenjene enote zasedene več kot 60 % in je zato v določenih okoljih že težko zagotavljati interventno ukrepanje, za preventivno dejavnost pa preprosto zmanjka časa. Policija ima pripravljene natančne načrte za delo v lokalnih okoljih, ki pa so odvisni od pogojev dela Policije.

Komisija je v zvezi s problematiko lokalnih okolij izpostavila varnostni problem na področju KS Bučna vas v občini Novo mesto, kjer prihaja do pogostih kršitev javnega reda in miru in ogrožanja prebivalcev, saj je iz romskega naselja občasno slišati streljanje. Izpostavljeno je bilo, da se Policija odzove in ukrepa, vendar pa to ne zadostuje za bistveno izboljšanje stanja in lahko žal pride tudi do neljubih dogodkov. Predstavnika MNZ in Policije sta poudarila, da problematiko poznata in pohvalila dela novomeške Policije. Komisiji sta zagotovila, da je ekipa kadrovske dovolj številčna, usposobljena in opremljena za ustrezno ukrepanje na terenu. Policija v tem okolju opravlja tudi veliko preventivnih aktivnosti. Bistveno izboljšanje situacije pa je mogoče pričakovati le ob celoviti ureditvi problemov v naselju, za to pa bo treba vključiti tudi druge službe in ministrstva.

Člani komisije so predlagali spremembo zakonodaje na področju organiziranja dogodkov (shodi, protesti, demonstracije ...), da bi bilo pridobivanje dovoljenj enostavnejše in bi potrebovali manj časa za prijave dogodkov.

Komisija je poudarila, da je bilo ukinjanje policijskih uprav napaka, ki jo bo treba v prihodnosti oceniti z različnih vidikov, opozorili so, da so si državni svetniki močno prizadevali za njihovo ohranitev.

V razpravi se je pojavilo tudi vprašanje glede pravilnosti ukrepanja policistov v času t. i. dijaško-študentskih demonstracij pred parlamentom in obmetavanju stavbe z granitnimi kockami in ukrepanja Policije v času demonstracij po Sloveniji 2012/2013, ali je Policija uporabila premalo oziroma preveč sile pri posredovanjih. Po oceni predstavnika Policije je vsako ukrepanje odraz ocene trenutnih razmer na terenu in ocene morebitnih posledic uporabe sile - tako za policiste kot tudi za udeležence protestov. Vedno se želi doseči umiritev razmer z najmanjšo uporabo sile in zato meni, da je bilo ukrepanje v obeh primerih pravilno. Pri dijaško-študentskih demonstracijah je izpostavil, da je bilo treba preprečiti poškodbe mladoletnih oseb in je bilo temu tudi podrejeno ukrepanje.

Komisija se je strinjala, da je delo policistov preslabo vrednoteno in podprla prizadevanja MNZ, da uredi njihovo nagrajevanje. V tem kontekstu je bilo opozorjeno tudi, da je s slabimi plačami delno povezana tudi kadrovska problematika v Policiji. Policisti takoj ob izpolnitvi pogojev odidejo v pokoj, saj stimulacije za podaljšanje delovnega razmerja ni, ker je zaradi nizkih plač razlika med plačo in pokojnino majhna. V primeru boljšega plačila bi vsaj nekateri policisti ostali v delovnem razmerju tudi po izpolnitvi pogojev za upokojitev.

Komisija je izpostavila visok ugled Policije v slovenski javnosti. Strinja se, da je perspektiva dela Policije v sodelovanju z lokalno skupnostjo in pristen stik z občani, brez katerega je delo na terenu težavno, zato je še toliko bolj pomembno v naslednjih

letih urediti kadrovske primanjkljaje policistov. Če želimo tudi v prihodnjih EUROSTAT-ovih meritvah glede varnosti zasedati mesta pri vrhu, bo treba Policijo materialno in kadrovske okrepiti. Komisija zato podpira vsa prizadevanja MNZ in Policije po ureditvi materialnih in kadrovskih potreb policistov, saj ne nismo mogli skrbeti za varnost z iztrošenim voznim parkom, neurejeno komunikacijsko opremo in s premalo kadra. Prioritetno pa je treba poskrbeti za osebno opremo policistov, saj je njihova varnost na prvem mestu. Kot so ugotavljali člani komisije, je nekaj časa mogoče prerazporejati denar in kadre, v nedogled pa je to nemogoče brez posledic na zmanjšanje učinkovitosti Policije in na varnost za policiste.

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik